

Škola priateľská k deťom

MOTTO:

„Učenie má byť také, aby to, čo sa žiakom predkladá, chápali ako cenný dar a nie ako čosi povinné, čo im má pokaziť dobrú náladu.“

Dohovor o právach dieťaťa

Rozhodnutie o zapojení sa do projektu má byť rozhodnutím celého učiteľského zboru, silne podporeného a motivovaného vedením školy.

Cieľom Slovenského výboru pre **UNICEF** je podporiť školy vo vytváraní školského prostredia, ktoré nielen rešpektuje jednotlivé články platného Dohovoru o právach dieťaťa (medzinárodná platná norma kodifikujúca práva dieťaťa), ale ich aj reálne uplatňuje, čím vytvára na škole atmosféru otvorenú a ústretovú voči deťom.

Opierame sa hlavne o právo byť vypočutý, ktoré deti na Slovensku uvádzajú ako tretie najdôležitejšie, aby vytvorili pre žiakov priestor na ich aktívnu participáciu, minimálne vo forme vypočutia názoru pri všetkých rozhodnutiach, ktoré sa ich bezprostredne týkajú. V školách priateľských k deťom je prirodzené, že nezabúdajú prispôbovať rozhodovania záujmom dieťaťa, teda v zmysle preambuly.

1. Práva dieťaťa

1. Právo na rovnosť bez rozdielu rasy, náboženstva, pôvodu a postavenia.
2. Právo na zdravý duševný a telesný rozvoj.
3. Právo na meno a štátnu príslušnosť.
4. Právo na výživu, bývanie a zdravotnícke služby.

5. Právo na zvláštnu opateru pri telesnom, duševnom alebo sociálnom postihnutí.
6. Právo na lásku, porozumenie a starostlivosť.
7. Právo na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie.
8. Právo na prednostnú ochranu a pomoc.
9. Právo na ochranu pred zanedbávaním, krutosťou a využívaním.
10. Právo na ochranu pred diskrimináciou a na výchovu v duchu znášanlivosti, mieru a bratstva.
11. Právo robiť chyby a byť za ne zodpovedný.
12. právo povedať „nie“ a ja „neviem“ (týka sa nielen žiaka ale aj učiteľa, ktorý si dokáže priznať chyby aj pred žiakmi, keď nevie odpovedať v danom momente na položenú otázku – môže byť skutočnou autoritou a osobnosťou).
13. Povinnosť štátu rešpektovať práva a zodpovednosť rodičov a širšej rodiny pri vedení dieťaťa.
14. Právo mať meno a štátnu príslušnosť od narodenia.
15. Právo žiť s rodičmi a udržiavať kontakt s oboma rodičmi.

2. Postoje učiteľa k žiakom

- vyhýbať sa moralizovaniu, veľkým očakávaniam a požiadavkám, ktoré nie sú v súlade so schopnosťami žiakov vzhľadom na ich vek,
- klásť dôraz na správanie a zodpovednosť za svoje činy vzhľadom na psychické a fyzické charakteristiky žiakov,
- prezentovať svoje názory a pohľady ako rovnocenní partneri v diskusii,
- demokraticky a participatívne riadiť triedu,
- rozvíjať svoje facilitačné zručnosti, zručnosti formovania triedneho spoločenstva a kooperatívneho riešenia konfliktov,
- rozvíjať zručnosti inovatívnych foriem učenia,
- „S každým dieťaťom sa ráta“ pri výchove k tolerancii a akceptácii inakosti.

- realizovať ľudské práva v triede, v škole a voľnočasových skupinách prostredníctvom aktivít a cvičení,
- posunúť výučbu o ľudských právach z úrovne poznatkov na úroveň aplikácie v jednotlivých predmetoch,
- formovať postoje, zručnosti a vedomosti žiakov k ľudským právam,
- rozvíjať zručnosti v interaktívnych, zážitkových a projektových metódach,
- zapojiť žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam v mimovyučovacom čase,
- organizovať besedy,
- zvýšiť otvorenosť školy voči rodičom,
- realizovať tematické výstavy prác detí k aktuálnym témam z oblasti ľudských práv, napr. predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie (na hodinách SJL, VYV, čítanie, NAV, ETV, OBN/OBV)
- prostredníctvom žiackych samospráv (školského parlamentu) vhodnými prostriedkami a metódami sa prenesú ľudskoprávne poznatky medzi spolužiakov,
- prijať opatrenia na ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním či zanedbávaním,
- výchovu dieťaťa smerovať k rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a rozumových a fyzických schopností v čo najväčšej miere,
- posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a tiež k zásadám zakotveným v Charte Spojených národov,
- pripravovať dieťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu mieru, porozumenia, znášanlivosti rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami,
- zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni,

- zabezpečiť dieťaťu slobodu prejavu, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo inými prostriedkami podľa voľby dieťaťa,
- uznávať právo dieťaťa na slobodu myslenia,
- viesť dieťa pri výkone jeho práva spôsobom zodpovedajúcim rozvíjajúcim sa schopnostiam dieťaťa,
- pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí hľadieť v prvom rade na záujem dieťaťa,

Na záver:

V rámci uplatňovania ľudských práv a práv dieťaťa v škole sa na danú tému budú:

- aktuálne vytvárať nástenky na prízemí,
- počas školského roku zapájať žiaci so svojimi prácami na hodinách VYV, SJL, čítania, OBN/OBV NAV/ETV
- realizovať týždeň Modrého gombíka alebo Školy pre Afriku

... „výchova žiakov akéhokoľvek spoločenského pôvodu má byť zameraná tak, aby vyrastali muži a ženy nie iba rozumovo vzdelaní, ale aj veľkého srdca, pretože takých naša doba potrebuje.“